

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למשפטים

אלימות כנגד נשים במשפחה בראיה רב מימדית, תשס"ט

ד"ר דניאלה שבאר שפירא, עו"ד ולרי זילכה

מועד א'

1. משך הבחינה שלוש שעות.
2. יש לענות על השאלה בפרק א' (70 נקודות) ושאלה אחת מפרק ב' (30 נקודות).
3. מותר להיעזר בכל חומר עזר.
4. נא לכתוב רק בצד אחד של הדף.
5. נא לשים לב להגבלת המקום.

פרק א' – ענו על השאלה הבאה (70%):

שאלה מס' 1

נורית ואבי הכירו דרך חבר משותף. נורית חיה בצל אלימות בילדותה והיתה נחושה בדעתה לעזוב את בית הוריה ולבנות לעצמה קן משפחתי חם ואוהב. חודשים ספורים לאחר ההיכרות עברו אבי ונורית להתגורר יחד בדירה שכורה. מיד עם המעבר החלה נורית לחוש כי אהבתו של אבי והאכפתיות שהוא מעריף, מגבילים את החופש שלה. אבי רצה להיות עם נורית בכל רגע, ביקש לדעת היכן נמצאת ומה עושה ואינו מסוגל לשאת את היותה עובדת או מבלה עם משפחתה. אט אט הפכו הבקשות לדרישות ומשם לקביעות. אבי אסר על נורית לעבוד, להפגש עם חברות או לדבר עם משפחתה בטלפון. הוא קבע לנורית כיצד תתלבש, אילו ספרים תקרא ואיזה פעילות תעשה. כאשר היתה מנסה לבחור לעצמה, היה מתפרץ, צורח עליה, מעליב אותה, מונע ממנה אוכל ואפשרות ללכת לשירותים ואף נועל אותה באחד החדרים בבית.

תמיד לאחר ארועים אלה, כאשר היתה בוכה ומבכה את מר גורלה היה אבי מפגין אהבה, מספר לה עד כמה היא האחת והיחידה עבורו ועד כמה שינתה את חייו. ברגעי קירבה היה שר לה את שירו של ארקדי דוכין: "מי אוהב אותך יותר ממני..." שהפך להיות השיר שלהם, והיא היתה צוחקת. הוא חש כי מחובתו לפרנס אותה ולדאוג לכל צרכיה והיה קונה וממלא את הבית כל טוב. למרות פגיעתה של נורית, היא חשה בטחון בקשר ובנאמנות והמחויבות של אבי כלפיה, דברים אשר לא חשה מעולם בעבר. היא ידעה כי אבי הוא גבר עליו אפשר לסמוך וכי הוא תמיד יהיה לצידה ברגעים קשים.

1. כיצד ניתן להבין את השארותה של נורית במערכת היחסים? (עד שלושה עמודים, 20 נקודות)
2. יום אחד, גילתה נורית כי אבי בוגד בה ובהחלטה של רגע עזבה את הבית. כיצד ניתן להסביר התנהגותה זו על רקע מה שידוע על מערכות יחסים אלימות ומאפייני נשים נפגעות אלימות? (עד עמוד וחצי, 20 נקודות)
3. בחנו את מערכת היחסים ואת גילויי הבגידה ועזיבת הבית של נורית במושגי שתיים מהתאוריות המסבירות אלימות שנלמדו. (עד 2 עמודים, 20 נקודות)
4. לאחר גילויי הבגידה ועזיבת הבית הבינה נורית כי אין לה היכן להיות ורצתה לחזור, אך החלטתה להפרד היתה סופית. היא פנתה לבית המשפט וביקשה להוציא צו הגנה. חוו דעתכם באשר לסיכוייה של נורית לקבל צו זה. (עד 2 עמודים, 20 נקודות)

5. נורית סיפרה להוריה על החלטתה להפרד מאבי. אימה הזדעזעה מהמחשבה וטענה כי לא מפרקים משפחה בשל מעידה קטנה. כיצד ניתן להסביר את עמדת האם? (עד עמוד, 10 נקודות)

פרק ב' – ענו על אחת משתי השאלות הבאות (30%):

שאלה מס' 2

אלמוג בן 15 הוזמן לפגישה אצל פקידת הסעד לחוק הנוער בשל דווח (של שכנים) כי הוא אליס כלפי אימו. בפגישה סיפר אלמוג כי מאז ילדותו, אביו מכה את אימו. הוא גולל בפניה סיפורים קשים על פחדיו, האחריות שהוטלה עליו לטפל באחיו הקטנים והשנאה שלו כלפי הוריו כמו גם הרחמים עליהם.

1. כיצד ניתן להבין את האלימות של אלמוג כלפי אימו? בתשובתכם העזרו גם בתאוריות המסבירות פגיעה בילדים חשופים לאלימות הרלוונטיות לתיאור המקרה. (עד 2 עמודים, 15 נקודות)
2. האם אלמוג הוא קטין נזקק? האם וכיצד ניתן להגן עליו? (עד 2 עמודים, 15 נקודות)

שאלה מס' 3

ליאת ונועם נישאו זה לזו בשנת 1990, בחתונה גדולה ושמחה בה נכחו אורחים ובני משפחה רבים. מנישואין אילו נולדו לבניה"ז 4 ילדים. מערכת היחסים ידעה עליות ומורדות וחיי המשפחה נעו בין תקופות שלווה לתקופות סוערות. עיקר המשברים היו סביב תקופות בהן עסקיו של נועם כשלו והוא היה רוטן, כעוס ועצבני. כעבור 15 שנות נישואין, ליאת החליטה כי אינה רוצה עוד לחיות בצל חוסר היציבות של נועם וכי לא טוב לה איתו וביקשה ממנו להתגרש. נועם לא הסכים ואמר לה שטובת הילדים שישארו ביחד. נועם המשיך ואמר שמאחר ואין לה עילה לגירושין כנגדו, הוא אינו חייב לגרש אותה ולכן אין טעם שתפנה לבית הדין הרבני לבקש גירושין, שכן הם לא יחייבו אותו לתת, והוא מצידו, לא יסכים להתגרש מרצונו לעולם.

1. האם סרבנות גט יכולה להיחשב כאלימות? נמקו את הטעמים והסיבות לתשובתכם הן ברמה הכללית והן ברמה הספציפית למקרה. (עד 2 עמודים, 15 נקודות)
2. לאור תשובתכם בשאלה הראשונה, מהו המועד שממנו ראוי שניתן יהיה לקבל פיצוי בגין אותה סרבנות גט? מהן הדעות בפסיקה? (עד 2 עמודים, 15 נקודות)

בהצלחה!